

JAARGANG 22

APRIL 2025

NR. 4 - 235

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

De hoop maakt niet beschaamd

4 GODS GENADE VOOR DE VOLKEN

Slot - Inleiding tot het evangelie van Johannes

6 DE TEKENEN BIJ DE ROEPING VAN MOZES

Exodus 3:6-14; 4:1-12 (1)

8 HET BESTE KOMT NOG!

9 WOORDSTUDIE

Het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd

10 HET BOEK PREDIKER

Deel 20 - Een en Al Vluchtigheid

12 DE HEERLIJKE PAASBOODSCHAP

Drie bijzondere dagen

13 BESTUDEER DE SCHRIFTEN

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/rechtstreeks>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Thessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. Gebruikte foto's en illustraties zijn ofwel uit eigen archief, fotostock, of anders aangegeven.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

DE HOOP MAAKT NIET BESCHAAMD

Hugo Bouter

We kunnen dit nummer wel typeren als een Paasnummer. Dankzij Pasen en Pinksteren kan Paulus getuigen dat de hoop niet beschaamd maakt (Rom. 5:5). De hoop ligt verankerd in de gekruisigde en opgestane Heer. Ze richt zich op wat nu nog niet wordt gezien. Stel dat je het zou kunnen zien, dan zou je erover kunnen beschikken, maar dan is het geen hoop meer. Hopen op verlossing voor mens en schepping is een zaak van lange adem, van bidden en strijden, volharding en geduld, van reikhalzend uitzien naar de vervulling van onze hoop.

Johan Schep bepaalt ons nadrukkelijk bij de heerlijke Paasboodschap in zijn artikel over de drie bijzondere dagen rond kruis en opstanding:

- Vrijdag: de dag van de pijn.
- Zaterdag: de dag van de verwarring.
- Zondag: de dag van het nieuwe leven!

Maar ook in de prediking van het Oude Testament staat die boodschap al centraal, zoals wij kunnen zien bij de roeping van Mozes. Want wat zegt het evangelie nu eigenlijk? Het

is de blijde boodschap van zonde en genade, van zonde en oordeel, maar ook van overwinning doordat die Ene gekomen is, de Verlosser, de Godsgezant. Hij kon van Zichzelf zeggen: Ik ben die Ik ben, Ik ben de Eeuwige, God Zelf. Hij is als de Redder gekomen, en Mozes is eigenlijk een schaduwbeeld van Hem, onze Verlosser. Onze Heer heeft de macht over de boze, en Hij heeft de overwinning over de macht van de vijand behaald. Hij heeft die al bij Zijn leven op aarde bedwongen, maar met name door Zijn opstanding uit de doden. Hij heeft de satan de doodsteek gegeven door Zelf in de dood te gaan en hem te overwinnen die de macht over de dood had, dat is de duivel (Hebr. 2:14).

Er zijn ook andere zekerheden waarmee wij te maken hebben, zoals we o.a. zien in het artikel van Ger de Koning over het boek Prediker, dat toont dat alles in dit leven een en al vluchtigheid is. Eén ding overkomt allen, namelijk de dood. Daarom is de boodschap van kruis en opstanding zo essentieel: het oude is nu voorgoed voorbijgegaan en alle dingen zijn nieuw geworden door Christus! Wat daarom wezenlijk voor ons blijft is het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd, zoals Gerard Kramer betoogt in zijn gelijknamige artikel.

En het beste komt nog, dat zouden we de les van de edelstenen kunnen noemen volgens Jan van Buren. Uit enkele Bijbelhoofdstukken die hierover handelen, kunnen we leren dat de heerlijkheid van de verlossing van de mensenkinderen en de heerlijkheid van de nieuwe schepping op grond van de liefde en genade van God, weerspiegeld in het Nieuwe Jeruzalem – resp. beschreven in Exodus 28 en Openbaring 21 – zelfs groter en heerlijker is dan de heerlijkheid van God in de eerste schepping zoals beschreven in Ezechiël 28.

Maar wat betekent de opstanding nu voor mij persoonlijk als gelovige? Jezus leeft: dat is geschiedenis. Maar Jezus leeft ook in mij door het geloof en het werk van Zijn Geest in mijn hart en leven. Dat is de kern van de blijde boodschap! Dit geeft de zekerheid dat het nieuwe leven nu al een praktische werkelijkheid is, die bij Zijn wederkomst op heerlijke wijze in vervulling zal gaan – naar ziel, geest en lichaam.

Namens de redactie, Hugo Bouter

GODS GENADE VOOR DE VOLKEN

SLOT - INLEIDING TOT HET EVANGELIE VAN JOHANNES

W. Kelly

Bijzondere vreemdelingen

Maar er was nog een verdergaand doel van God, dat ook voortdurend te zien is in Israëls geschiedenis. De voorname bovengenoemde personen kwamen allen uit Israël en verzekerden het volk van Gods genade. Maar God had doeleinden die verder dan Israël gingen en betrekking hadden op de volken, doeleinden van een verheven karakter. En dit duidde Hij aan door een rij van getuigen, die door uitnemende personen werden gevormd die allemaal uit de volken afkomstig waren en vreemdelingen t.o.v. Israël. Er schijnt ook altijd wel een groep heidenen in Israël geleefd te hebben, die van lagere rang was dan de Israëlieten, hoewel zij ook zegeningen en inzettingen samen met hen genoten (zie Ex. 20:10; Lev. 17:12; 18:26; 24:22; Num. 9:14; 15:14-16, 29; 19:10; 35:15; Joz. 8:35; 1 Kron. 22:2; 2 Kron. 2:17; 15:9; 30:25).

Maar er was ook een groep voorname heidenen die, als ze in de geschiedenis optraden en tot bepaalde taken werden geroepen, een plaats innamen die hen verhief *boven de Israëlieten*. Beide zaken zijn betekenisvol, en een illustratie van de plannen die God voor de volken en de vreemden had, nog verborgen in Zijn raadsbesluiten. De meerderheid ervan zal in het Koninkrijk een plaats hebben die ondergeschikt is aan Israël, hoewel zij delen in de vreugde van Israël. Terwijl er een uitverkoren en onderscheiden groep uit de volken is – zij die nu geroepen worden om de gemeente van God te vormen –, waarvan de plaats en de waardigheid ver verheven zal zijn boven die van Israël (Openb. 21:9-11, 23-24). De eerste van deze voorname rij vreemdelingen is de priester van Salem, *Melchizedek* (Gen. 14). Dan komen *Asnath en Zippora*, de vrouwen van resp. Jozef en Mozes (Gen. 41; Ex. 2). Beide vrouwen waren vreemdelingen van de belofte, maar zij werden de moeders van de kinderen van deze voorname leiders in Israël toen die in hun dagen gescheiden waren van het volk. Zij bekleedden waardigheden waarop de voornaamste dochters in Israël jaloers zouden kunnen zijn.

Jethro en Rachab

Dan komt *Jethro* die priesterlijke dienst verrichtte, toen Israël uit Egypte kwam, en in de tegenwoordigheid van Aäron raad gaf in bestuurszaken aan Mozes, hoewel hij maar een vreemdeling was. Hij nam voor een kort ogenblik een heel voorname plaats in Israël in. Mozes en Aäron – de koning en de priester in Jesjurun – werden door deze vreemdeling overtroffen. Een duidelijk teken, zoals bij Melchizedek al eerder het geval was, van toekomstige grote

dingen voor de heidenvolken.

Na Jethro komt *Rachab*, ook een vreemdelinge, die een hoge plaats in Israel kreeg. Een gedachtenis waarnaar de dochters van Israël voortdurend verlangden, want de hoop van Israël kwam door haar naar het vlees (Matt. 1:5), en over haar geloof wordt gesproken in verband met het geloof van Abraham (Jak. 2).

Jaël en Ruth

Dan komt *Jaël*, de vrouw van Heber de Keniet, die ook geëerd was. Door haar hand en op bijzondere wijze werd de koning van Kanaän door de Israëlieten overwonnen, zodat haar geloof als volgt wordt omschreven: '*Laat gezegend zijn boven de vrouwen Jaël, de vrouw van Heber, de Keniet, laat zij boven de vrouwen in de tent gezegend zijn*' (Richt. 5:24).

Dan volgt *Ruth* de Moabitische, de dochter van een onrein en verworpen volk. Zij krijgt een plaats gelijk aan die van de voornaamste moeders in Israël. Evenals bij Rachab komt de hoop van het volk door haar tot stand naar het vlees (Matt. 1:5). Zij krijgt een plaats die gelijk is in waardigheid aan die van Rachel zelf (Ruth 4:11). Zij had geen verwantschap met Israël, maar werd de drager van het geslacht van Isai, van wie alle hoop van het volk afkomstig was.

De tijd van David

In Davids tijd werd de vreemdeling bijzonder geëerd. Allereerst zien wij dit bij *Uriah*. Hij was een Hethiet, maar zijn trouw aan de God van Israël en zijn zelfopoffering en ijver voor Israël waren voortreffelijk vergeleken met Israëls edelste mens in die tijd. Dit overblijfsel van de heidenvolken berispte zelfs de koning. In dezelfde tijd vinden de *Ithai*, de Gethiet (2 Sam. 15). Hij schijnt zich met zijn mannen bij David gevoegd te hebben, en hij sprak bij die daad dezelfde taal die Ruth tegen Naomi sprak: 'Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God'. Hij was geen Israëliet, maar trouwer voor Israëls koning dan het volk zelf. Want toen Israël in opstand was gekomen onder Absalom, bleef deze vreemdeling trouw aan David, ten dode of ten leven.

In dezelfde tijd wordt er weer een vreemdeling of heiden aan ons voorgesteld in de persoon van *Arauna*, de Jebusiet (zie 2 Sam. 24); en zoals gewoonlijk gebeurt dit op eervolle wijze. Davids overtreding had het volk onder het oordeel gebracht en de Engel van de Heere sloeg er duizenden op Gods bevel. De hand van de engel werd tegenhouden boven de dorsvloer van deze Jebusiet. Daar roemde de barmhartigheid voor het eerst tegen het oordeel (Jak. 2:13). De zonde heerste tot de dood in Israël, maar de genade heerste hier tot het leven in het erfdeel van een heiden. Wat een hoge onderscheiding, wat een genade voor de volken! Dit sprak tot allen zonder extra woorden of taal. In de boeken 1 en 2 Koningen vinden we *de weduwe te Sarepta bij Sidon*, en *Naäman de Syriër*. Geen van beiden bereikte zo'n hoge plaats in Israël als andere vreemdelingen, maar zij werden monumenten van Gods uitverkiezende genade (zie Luk. 4:25-27). Later vinden we nog *Jonadab, de zoon van Rechab* (2 Kon. 10:15). Hij werd de metgezel van Jehu in het oordeel over het huis van Achab.

Bij de aartsvaders en in de dagen van Mozes, Jozua, Richteren, David, en in de boeken 1 en 2 Koningen wordt de vreemdeling dus van tijd tot tijd aan ons voorgesteld en steeds eervol genoemd. Naast deze getuigenissen was er

nog een blijvende tegenwoordigheid uit de heidenvolken in Israël. Ik bedoel de familie van de Rechabieten, die in Israël leefde van de vroegste tot de laatste tijden, vanaf Mozes tot Jeremia (Richt. 1:16; 1 Kron. 3:55; Jer. 35:8). Gedurende deze eeuwen woonden zij als vreemdelingen in het land. In het begin gingen ze de stad uit om in de woestijn te wonen, en aan het einde hadden zij hetzelfde karakter. Zij bouwden geen huizen, kochten geen akkers, woonden in tenten en aten niet van de vrucht van de wijnstok. Zij vormden een permanente groep van Nazireeërs, nog meer voor God afgezonderd dan Israël zelf. Zo trouw waren zij aan hun gelofte van toewijding dat God aan het einde, toen Hij het oordeel uitsprak over Zijn eigen volk, beloofde dat het hun aan geen man zou ontbreken om voor Hem te staan al de dagen (Jer. 35:19). Gedurende hun lange verblijf in Israël, en zo vaak we over hen horen, is het altijd tot hun eer. Zij krijgen altijd een ereplaats en tonen zo'n karakter van heiligheid dat ze uitsteken – evenals andere vreemdelingen – boven het niveau van het volk Israël. De heidense hoofdman (Luk. 7:1-10), en de Syrofenicische (Mark. 7:26), verschijnen pas in het Nieuwe Testament. Evenals de anderen nemen zij ook een aparte plaats in. De Heer spreekt er beide keren over.

Melchizedek

Evenals Melchizedek voor de Joden een heenwijzing had moeten zijn naar een betere orde van priesterschap dan dat van Aäron (Hebr. 7), zo is deze rij vreemdelingen na Melchizedek een aankondiging van betere dingen dan alles wat Israël kenmerkte, dingen die in de toekomst waren weggelegd voor de heidenvolken. Ja, Israël had door hen voorbereid kunnen zijn op de roeping en de komst van de gemeente van God. De gemeente, die met de Zoon van God als haar Hoofd een vreemdeling op aarde is en een meer geëerde plaats heeft in Gods bestel dan Israël ooit kende. Al deze voorname vreemdelingen wijzen telkens heen naar de gemeente. Maar de gemeente is niet in de plaats van Israël gekomen. Zij is een vreemdeling op aarde, waar Israël haar thuis had. Haar burgerschap is in de hemel en niet op aarde. De verlost zijn zonen van God en de wereld kent hen niet, zoals zij Christus niet gekend heeft. Zij staan aan het einde van de eeuwen (1 Kor. 10:11), en zijn gestorven en opgestaan met Christus. De Heer Jezus had geen plaats hier op de aarde en de gemeente, als het ware samen met Hem, verblijft hier ook tijdelijk. In beginsel afgezonderd van de wereld rondom hen, zoals de Rechabieten afgezonderd waren van Israël, waaronder zij slechts woonden of hun tenten opsloegen.

Niet gesproken wordt over de betekenis van deze vreemdelingen als typologisch voorbeeld. Alleen wordt gewezen op het feit van hun hogere positie als aankondiging van Gods kant van Zijn hogere, verheven bedoelingen aangaande de gemeente, de ware vreemdelingen. Van sommigen kan de geschiedenis zinnebeeldig zijn. De bijzonderheden van hun geschiedenis worden niet altijd genoemd, maar alleen het feit van hun verheffing in Israël. Opgemerkt wordt hoe heerlijk de gemeente zich openbaart

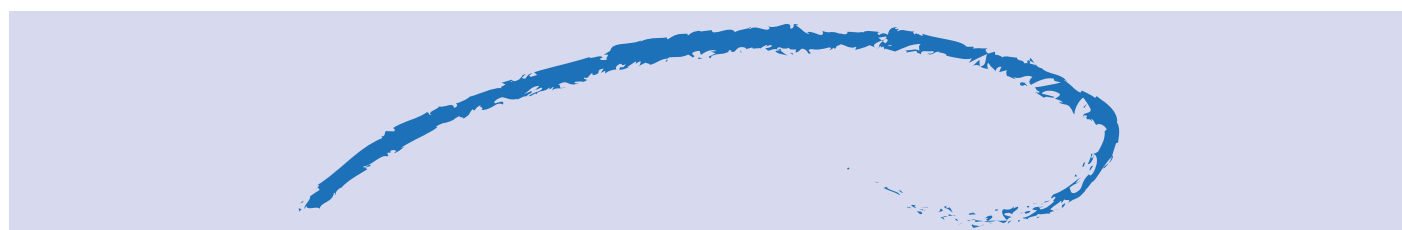
in de tussentijd van de verwerping van de Messias door Israël, tot de uiteindelijke verlossing van Israël door de Messias (Ex. 2:16-22). Zippora (die al eerder is aangeduid) werd een schuldenaar wegens de redding en het nieuwe leven (waarvan het water of een bron voortdurend het zinnebeeld is). Mozes krijgt in de dag van zijn verbanning door Israël het recht om haar tot vrouw te nemen met de volle goedkeuring van haar vader. Dit alles is vol betekenis ten aanzien van de verborgenheid van Christus, de Vader, en de gemeente.

Als bewijs dat dit een type is, kunnen wij ook herinneren aan de rede van Stefanus, die spreekt over de verwerping van Jozef en van Mozes door hun broeders als voorbeeld van de verwerping van Christus door de Joden. Het verbond van Jozef en van Mozes met hun heidense vrouwen stelt duidelijk de eenheid voor van de Heer met de gemeente gedurende de tijd van Zijn verwerping en vervreemding van Israël. Verder valt op te merken dat een onpartijdige Jahweh de vreemdeling liefde bewijst, en wat Paulus door de Geest zegt dat een heilige moet verwachten is hetzelfde (Deut. 10:18; 1 Tim. 6:8).

Zo eindigen twee geslachtslijnen in Christus. De lijn van vooraanstaande Israëlieten of achtenswaardige leiders van het volk, die geroepen werden in de bijzondere kracht van de Geest om het volk te helpen en te leiden, eindigt in Christus als Israëls Profeet en Koning, de God van Jesurun. In de laatste dagen zal Hij het schild van hun hoop en het zwaard van hun hoogheid zijn (Deut. 33:29). En de lijn van onderscheiden heidense vreemdelingen, die een karakter tonen van waardigheid die veel hoger was dan de gewone roeping van Israël, eindigt in Christus als het Hoofd van Zijn lichaam, de gemeente.

Het komende Koninkrijk zal Hem openbaren en allen die ieder afzonderlijk met Hem verbonden zijn in deze verschillende heerlijkheden. Alle dingen in de hemel en op de aarde zullen dan in Hem zijn samengebracht (Ef. 1:10). De ware vreemdelingen of de gelovigen zullen stralen in de hemel, *'als de zon in het Koninkrijk van hun Vader'* (Matt. 13:43). Israël zal zijn heilige rust vinden op aarde onder David, hun Vorst en Herder. Dit alles brengt ons tot het Johannes-evangelie, want Johannes is de geschikte getuige van Christus als de Zoon van God, de ware Vreemdeling op aarde en van de heiligen die met Hem verbonden zijn in dit karakter en in de relatie met de Vader. Want dit evangelie wordt daardoor onderscheiden en maakt dat dit een deel van Gods Woord is, dat kostbaar voor ons is.

Mogen wij verstandige harten hebben om de verborgenheden die ons in het hemelse Woord worden meegedeeld te verstaan. Laten we het maar onderscheiden: iedere regel ervan heeft goddelijk gezag. Maar geliefden, de enige veilige en zekere kennis is dat wij met de Heer in gemeenschap zijn gebracht door de Geest; en dat dit als we het eenmaal verkregen hebben ertoe bijdraagt te groeien in de gemeenschap met Hem. Mogen wij dit meer en meer nastreven.

DE TEKENEN BIJ DE ROEPING VAN MOZES

EXODUS 3:6-14; 4:1-12 (1)

Hugo Bouter

We zingen in een lied: 'Ik moet de Heiland met mij hebben, want ik kan alleen niet gaan'. We kunnen de wandel van het geloof en alles wat de Heer ons toevertrouwt, wat Hij van ons vraagt niet alleen verrichten. We kunnen niet in eigen kracht de weg gaan. God moet met ons zijn. Dat was met Mozes ook zo. Hij kreeg de verzekering van de Heere God, toen hij de opdracht kreeg het volk uit Egypte te leiden: 'Voorzeker, Ik zal met u zijn' (Ex. 3:12). In Exodus 3 vinden we de roeping van Mozes vanuit de brandende doornstruik.

Mozes brengt in deze hoofdstukken – Exodus 3 en 4 – allerlei tegenwerpingen naar voren, allerlei bezwaren; allerlei moeilijkheden ziet hij voor zich. En wat zou wel de reactie zijn van dit volk, dat hij uit Egypte moest leiden? Hij was er niet zo zeker van dat ze naar hem zouden luisteren. Veertig jaar hiervoor was Mozes veel zelfverzekerder. Want toen dacht hij: ze zullen wel begrijpen dat ik naar hen gestuurd ben om hen te helpen. Vanuit mijn positie aan het hof van de farao kan ik veel betekenen voor de Israëlieten. Maar dat liep helemaal mis. Toen Mozes dus in eigen kracht het volk te hulp wilde komen, kreeg hij grote problemen. We kennen de geschiedenis, hij heeft toen zelfs een moord gepleegd. Dat lezen we in Exodus 2. En de Israëlieten die hij wilde helpen zeiden: Wat hebben wij met jou te maken? Wie heeft jou tot leider en rechter over ons aangesteld?

In die situatie werd Mozes bang; en hij vluchtte voor de farao en zocht zijn toevlucht in het land Midian. Mozes was onderwezen in alle wijsheid van de Egyptenaren, hij had daar een prachtige positie aan het hof en was ongetwijfeld welbespraakt. Hij kon heel goed zijn woordje doen, daar twijfel ik niet aan. Maar hier in Exodus 4 zegt hij: 'Och Heere, ik ben geen man van veel woorden. Dat ben ik sinds jaar en dag al niet, zelfs niet vanaf het ogenblik dat U tot Uw dienaar gesproken hebt, want ik spreek onduidelijk en moeizaam' (Ex. 4:10).

De veertig jaar bij de schapen van Jethro, die hij moest hoeden, hadden hem heel nederig gemaakt en heel afhankelijk van God. De Heere moest erop aandringen dat Mozes zou terugkeren naar Egypte: 'Nu dan, ga, Ik zal Zelf met uw mond zijn en u leren wat u spreken moet' (Ex. 4:12). Ik moet de Heiland met mij hebben: Ik zal Zelf met uw mond zijn. Zoiets zegt de Heere Jezus ook tegen Zijn discipelen, wanneer ze te maken kregen met vervolging en voor de overheid konden worden gebracht. Dan zegt de Heer ook iets dergelijks: Wees maar niet bang, Ik zal je mond en wijsheid geven om op dat moment te antwoorden wat je zeggen moet. Hier zegt de Heere tegen Mozes: Ik zal Zelf met uw mond zijn en u leren wat u spreken moet. Dat is een heerlijke verzekering die de Heere geeft. Hij wil Zelf met ons zijn: 'Voorzeker, Ik zal met u zijn. Ik zal met uw mond

zijn, en u leren wat u spreken moet'. Dat is een heerlijke verzekering.

Maar dan moeten wij wel van Hem afhankelijk zijn. Daar ligt bij ons vaak het probleem, dat wij wel denken te weten wat goed is en wat wij moeten doen, wat redelijk is en wat de juiste weg is en wat wij moeten antwoorden aan de mensen met wie wij te maken hebben. Dan is het belangrijk om de dagelijkse afhankelijkheid van de Heer te praktiseren, om tegen Hem te zeggen: Ik weet eigenlijk niet wat ik moet doen. Of ik weet eigenlijk niet wat ik moet zeggen, hoe ik moet antwoorden. Wilt U maar met mijn mond zijn, wilt U mij maar leren wat ik moet spreken. Dan gaan we onze weg niet zelfverzekerd, maar in afhankelijkheid van de Heere.

De betekenis van de tekenen

Laten we vertrouwen op de heerlijke beloften die Hij hier geeft. Beloften die Hij aan Mozes gaf, maar die Hij ook aan ons wil geven. De Heere zegt: 'Ik ben immers met u en Ik zal Zelf met uw mond zijn'. En Mozes krijgt eigenlijk nog een extra hulpmiddel van de kant van God, een extra handreiking. Want de Heere geeft hem ook een paar tekenen mee die hij zou mogen verrichten ten aanschouwen van de Israëlieten, opdat zij hem zouden aannemen als de door God gezonden verlosser, de leider van Zijn volk. De tekenen die Mozes hier kreeg, zeggen ook iets over de boodschap van het evangelie en de boodschap van het Woord van God in het algemeen. De eerste twee tekenen zijn de staf die een slang werd, en de hand die Mozes in zijn boezem moest steken, dus in de richting van zijn hart.

Het derde teken volgt in Exodus 4:9, waar wij lezen: 'En mocht het zijn dat zij zelfs deze twee tekenen niet willen geloven en niet naar uw stem willen luisteren, dan moet u water uit de Nijl nemen en dat uitgieten op het droge. Dan zal het water dat u uit de Nijl zult nemen, veranderen, ja, in bloed veranderen op het droge'. Dat is heel duidelijk een oordeelsteken. Het water was bedoeld om van te drinken en de mens levenskracht te geven, maar juist dat veranderde in bloed. Het was een duidelijk bewijs van het oordeel van God, zoals we dat verderop ook vinden in deze hoofdstukken.

We zien dit gebeuren in Exodus 7, want bij de eerste plaag werd het water van de Nijl in bloed veranderd. Het was dus ook bedoeld als teken voor de Egyptenaren. Het hield in: het oordeel komt eraan, je kunt niet meer drinken uit de Nijl, je kunt je dorst niet meer lessen. God is bezig de levensader van jullie natie af te snijden. Het levenswater verandert in bloed. De Nijl werd vereerd als één van de voornaamste goden van de Egyptenaren, maar God oordeelde die afgod door het water in bloed te veranderen. Dit is dus een teken van oordeel, dit derde teken. Maar het bekrachtigt ook de boodschap die wij als gelovigen hebben. De boodschap die wij mogen uitdragen als christenen door middel van het evangelie, is allereerst een boodschap van genade en ontferming. Maar het is ook een boodschap van oordeel. Want als je niet gelooft, dan zal het oordeel van God toch komen, Zijn oordeelsdag nadert. De Heere Jezus redt ons van de toekomstige toorn (1 Thess. 1:10). Maar als je die boodschap niet aanneemt, zal het oordeel je treffen. Dat is dus het derde teken, een oordeelsteken dat de boodschap van het evangelie moet bekrachtigen, evenals dit het geval was met de boodschap die Mozes had voor zijn volk.

Maar nu die eerste twee tekenen, die ook te maken hebben met de inhoud van Gods Woord, de inhoud van het evangelie dat we mogen verkondigen. En waarin de Heere ook met ons wil zijn, als we die boodschap uitdragen. In de roeping van Mozes zien we tevens allerlei eenvoudige, praktische lessen die wij ook ter harte mogen nemen. In Exodus 4:2 zegt de Heere tegen Mozes: 'Wat hebt u daar in uw hand?' Hij zei: Een staf. Zoiets kan de Heer ook tegen ons zeggen: Wat heb je in je hand, wat voor gave heb je? Wat heb ik je geschonken, waarmee je Mij zou kunnen dienen? Het is niet zo moeilijk, je hoeft niet ver te zoeken. Maar wat heb je van Mij ontvangen dat je kunt inzetten in Mijn dienst, wat heb je in je hand? Ben je dan bereid om dat te gebruiken voor Hem, om Hem te dienen? Mozes zei: Een staf. Het was een herdersstaf, die hij dagelijks moest gebruiken bij zijn werk om de schapen te hoeden en te weiden.

Een simpele staf. Die mocht hij inzetten in de dienst van God; en later wordt die staf niet alleen de staf van Mozes, maar de 'staf van God' genoemd. Als God die staf gaat gebruiken, dan wordt het *Zijn* staf: de staf van God. Dus als de Heer gebruik kan maken van de mogelijkheden die je hebt, wat je bezit of noem maar op, dan wordt het *Zijn* instrument. Dat is een belangrijke les voor ons. Maar de staf spreekt hier vooral van autoriteit, van een bepaalde positie die de mens mag innemen voor het aangezicht van God, een zekere waardigheid.

Maar wat is er gebeurd met de waardigheid, die de mens uit de hand van God had ontvangen? Dan moeten we teruggaan naar Adam en Eva en naar de val van de eerste mens. Ze hebben niet vastgehouden aan die oorspronkelijke positie die ze van God hadden ontvangen, maar hebben naar de satan geluisterd, naar de oude slang. En daardoor zijn ze in de invloedssfeer geraakt van de macht van de slang, van de boze. Als de staf hier op de grond valt, dan verandert hij in een *slang*. Dus de positie, de waardigheid die de mens als schepsel van God uit Zijn hand had ontvangen, die heeft hij verloren en die is eigenlijk een prooi geworden van de

macht van de slang. Van de macht van de satan, en daar zou je bang van worden. Mozes vluchtte ervoor weg; en als we de macht van de slang, van de tegenstander in deze wereld zien, dan zou je bang worden. Als u de krantenberichten leest en de uitspraken van ministers of van anderen over bepaalde dingen hoort, dan houdt dit in dat het ook voor christenen niet makkelijk zal worden in deze tijd, steeds moeilijker eigenlijk.

We zullen steeds meer een minderheid worden, die mogelijk ook met allerlei vormen van discriminatie en zelfs vervolging te maken zal krijgen. Die macht van de slang, daar word je bang voor, daarvoor ga je op de vlucht. We leven niet meer in een christelijk land, een christelijke maatschappij, en daarmee hebben we te maken natuurlijk. Maar wat zegt het evangelie nu eigenlijk? Het is de blijde boodschap van zonde en genade. De boodschap van zonde en oordeel, maar ook van overwinning doordat die Ene gekomen is, de Verlosser, de Godsgezant. Hij kon zeggen: Ik ben die Ik ben, Ik ben de Eeuwige, God Zelf. Er is een Redder gekomen; en Mozes is eigenlijk ook een schaduwbeeld van Hem, onze Verlosser. Onze Heer heeft macht over de boze, Hij heeft de overwinning over de macht van de vijand behaald. Hij heeft die macht bedwongen al bij Zijn leven op aarde, maar met name door Zijn opstanding uit de doden. Want Hij heeft de satan de doodsteek gegeven door Zelf in de dood te gaan en hem te overwinnen die de macht over de dood had, dat is de duivel (Hebr. 2:14).

God zei tegen Mozes: 'Strek uw hand uit, en grijp hem bij zijn staart' (Ex. 4:4). Er is iemand gekomen die macht heeft over de tegenstander, de duivel die de mens in het ongeluk gestort heeft. Dat is ook een onderdeel van de blijde boodschap, die wij mogen uitdragen in ons leven en ons getuigenis tegenover anderen. Er is iemand Die machtig is om te verlossen, Die de sterke vijand heeft bedwongen. Hij is machtiger dan de slang, sterker dan de tegenstander. 'Strek uw hand uit, en grijp hem bij zijn staart'. Toen stak Mozes zijn hand uit en greep hem vast, en de slang werd weer een staf in zijn hand. Als wij inzien dat de macht over de vijand in handen is van onze Heer en Heiland, dat Hij de satan straks voor altijd teniet zal doen en hem zelfs onder onze voeten zal verpletteren, zoals Romeinen 16:20 zegt, dan mogen we ons helemaal aan Hem toevertrouwen en weten we ook zeker dat God met ons is.

Zo was het hier met Mozes, die dit teken kreeg voor de Israëlieten, 'opdat zij geloven dat de Heere aan u verschenen is, de God van hun vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob' (Ex. 4:5). Wat een grote bemoediging voor Mozes dat hij dit teken met zich mocht meedragen, zodat zijn woorden op een bijzondere manier werden bekrachtigd. Nu horen we in deze tijd natuurlijk heel veel over wonderen en tekenen, die allerlei mensen verrichten, maar ik denk niet dat het de bedoeling is van dit Bijbelgedeelte om ons daarop te richten. Het gaat erom dat het een bevestiging is van de kracht van het evangelie. De blijde boodschap mogen we uitdragen; en of de Heer het zal bevestigen door tekenen, dat zal niet altijd zo zijn, dat geloof ik niet. Aan de andere kant geloof ik wel dat God nog steeds wonderen kan verrichten, en dat Hij dit ook zal doen als het Hem behaagt. Maar we moeten ons richten op de inhoud van het Woord van God en de blijde boodschap, niet op bovennatuurlijke verschijnselen. Dat is dus het probleem van de macht van de vijand, van de tegenstander.

HET BESTE KOMT NOG!

Jan van Buren

Sinds meer dan dertig jaren ben ik in het bezit van de drie afgebeelde stenen: de barnsteen, de agaathyacinth en de amethyst. Onopvallend lagen ze in onze woonkamer, maar ik hechtte er weinig waarde aan. Totdat ik iets las over edelstenen in de Bijbel. Nu geven deze drie stenen mij een beeld van het verleden en van de toekomst.

Bij het ouder worden ondervinden we de vergankelijkheid van ons aardse bestaan, het aftakelen van het lichaam. Dingen die toen je jong was gemakkelijk gingen, kun je bij het ouder worden niet meer. Men zegt dan terugkijkend op de voorbije jaren: Het beste heb ik wel gehad! Terugkijkend is er grote dankbaarheid jegens God, onze Schepper, dat er een ontmoeting in mijn leven kwam met Hem. Toen ben ik zoals een edelsteen door Hem gevonden. En door het geloof in de Heere Jezus ben ik opnieuw geboren. Vanaf dat moment ervaar ik dat Hij mij met liefde en zorg omringt en als een nieuwe schepping door alle omstandigheden van het leven heen vormt.

Bij het lezen van Ezechiël 28:13 ontdekte ik een overeenkomst en een contrast met Exodus 28:17-20. In beide gedeelten lezen we over edelstenen. In Ezechiël 28 lezen we over de schepping en over de satan met zijn hoge positie. Op de berg van God, in de hemel, te midden van geestelijke schepselen – de engelen – was deze cherub een beeld van volkomenheid en schoonheid. Totdat er onrecht in hem werd gevonden, en hij ondanks zijn heerlijke positie uit de hemel werd verdreven. En toen kwam hij als een indringer naar de aarde, om de mens te verleiden en mee te slepen in zijn opstand tegen God. Zijn heerlijkheid als beschuttende cherub te midden van vurige stenen, als belangrijk geschapen wezen in de schepping, werd door de Schepper weergegeven door negen edelstenen.

In Exodus 28 vinden we een beschrijving van de hogepriester met de efod, en de borst-tas met twaalf stenen: de robijn, topaas, karbonkel, smaragd, saffier, diamant, barnsteen of hyacint, agaathyacinth, amethyst, turkoois, onyx, jaspis. Het getal twaalf in de Bijbel laat ons iets zien dat compleet is. De hogepriester is een beeld van de Heere Jezus, Die het met Zijn bloed mogelijk maakte dat mensen met God verzoend kunnen worden. En zoals de hogepriester het volk Israël vertegenwoordigde bij God en hen als twaalf stenen droeg op zijn borst, vertegenwoordigt de Heere Jezus nu de gelovigen bij God en zijn wij dichtbij Zijn hart. Johannes ziet de Heere Jezus op Zijn troon in de hemel gevisualiseerd in de schitterende steen jaspis en de bloedrode steen sardius. Een symbool van God als licht en God als liefde. De regenboog rondom de troon als een smaragd is een symbool van Zijn trouw (Openb. 4:3).

Het bijzondere van de stenen in de efod van de hogepriester is, dat deze stenen ook in Openbaring 21 worden genoemd. Daar wordt de gemeente als het Nieuwe Jeruzalem, figuurlijk voorgesteld met de lichtglans van een kristalheldere jaspissteen, verbonden gezien met de Heere Jezus. Waarbij de fundamenten van de muur van de stad met twaalf edelstenen zijn versierd (Openb. 21:19-21).

De drie stenen op de derde rij van de efod van de priester, de barnsteen of hyacint, agaathyacinth en amethyst worden in Ezechiël 28 niet genoemd. Daar dus geen twaalf, maar negen stenen. Hieruit kunnen we de les leren dat de heerlijkheid van de verlossing van mensenkinderen en de heerlijkheid van de nieuwe schepping op grond van de liefde en genade van God, weerspiegeld in het Nieuwe Jeruzalem – resp. beschreven in Exodus 28 en Openbaring 21 – groter en heerlijker is dan de heerlijkheid van God in de eerste schepping zoals beschreven in Ezechiël 28.

Zoals edelstenen het licht weerkaatsen, weerkaatst de schepping het licht van Christus. Christus echter weerkaatst het licht niet, maar is als God het licht van de wereld en de uitstraling van Gods heerlijkheid (1 Joh. 1:5; Hebr. 1:3). De derde rij edelstenen die we in Ezechiël 28 niet vinden, kunnen we zien als een beeld van de Heere Jezus, zoals Hij in het derde evangelie door Lukas als waarachtig God en Mens wordt beschreven. *'Een licht om de heidenen te verlichten en om Uw volk Israël te verheerlijken'* (Luk. 2:31).

Edelstenen zelf geven geen licht; wanneer zij echter bewerkt, geslepen en gepolijst zijn en het licht erop valt, weerkaatsen ze de prachtige kleuren van het licht. Zo gebruikt God de moeilijke omstandigheden in het leven van gelovigen. Zoals edelstenen polijst en slijpt Hij ons om de heerlijkheid van Christus te weerspiegelen (2 Kor. 3:18). Om gelovigen te bemoedigen schrijft Paulus: *'Daarom verliezen we de moed niet; integendeel, ook al vergaat onze uiterlijke mens, toch wordt de innerlijke mens van dag tot dag vernieuwd. Want onze lichte verdrukking, die van korte duur is, brengt ons een alles overtreffend eeuwig gewicht van heerlijkheid teweeg'* (2 Kor. 4:16-17). En dan voegt hij door de Heilige Geest geïnspireerd eraan toe: *'Het lijden van de tegenwoordige tijd weegt niet op tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden. In dezelfde hoop waarin wij zalig zijn geworden, verwachten wij ook dat de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God'* (Rom. 8:18-25).

Toen God ongeveer zesduizend jaar geleden uit het niets de hemel en de aarde schiep, maakte Hij daarna scheiding tussen het water en het droge, de aarde. Deze scheiding ging gepaard met een uitbarsting van de aarde met enorme kracht bij het verplaatsen van water en aarde. En door erosie ontstonden rivieren, en door afzetting gesteenten. Zoals er bij de rivieren in Eden goud en onyxstenen gevonden werden. Bij de schepping en nadat de wateren die op de aarde waren na de zondvloed bijeen verzameld werden, barstte vanuit de diepte van de aarde vloeibaar gesteente naar boven en ontstonden er onder invloed van de druk en door de veranderde temperatuur kristallen en massieve (edel)stenen. Edelstenen worden veelal gevonden bij rivieren of beddingen van oude rivieren. De barnsteen heb ik gevonden in opgebaggerd zand uit de Noordzee. De barnsteen is versteend hars van naaldbomen uit de tijd dat de Noordzee een woud van bomen was. Dit herinnert

mij eraan dat ik iets in handen heb, wat na ongeveer vierenhalfduizend jaar boven water kwam (Gen. 2:9-15; 8:11).

Zo komt er een dag dat alles wat de mensen gedaan hebben openbaar wordt, in het licht komt en zij ook vergelding ontvangen: hetzij goed, hetzij kwaad (1 Kor. 3:10-15; 2 Kor. 5:10). Maar ook, wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, zullen wij geopenbaard worden in heerlijkheid. En God zal alle eer krijgen voor wat Hij in en

door ons bewerkt heeft (Fil. 2:13-15; Kol. 3:4).

Met dit toekomstbeeld voor ogen hebben de drie ontbrekende stenen in Ezechiël 28 voor mij een bijzondere waarde gekregen. Wanneer ik nu deze drie stenen zie liggen, kijk ik er heel anders naar dan al die jaren ervoor. En er komt vreugde in mijn hart en ik denk aan mijn toekomst. En dan herhaal ik de uitspraak van de bekende evangeliste Corrie ten Boom: HET BESTE KOMT NOG!

WOORDSTUDIE

HET GELOOF DAT EENMAAL AAN DE HEILIGEN IS OVERGELEVERD

Gerard Kramer

¹ Judas vertelt de lezers van zijn brief dat hij eerst aan een heel ander onderwerp had gedacht om over te schrijven. Dat onderwerp was de behoudenis, het heil in Christus, dat hij met hen deelde. Hij spreekt daarom van hun 'gemeenschappelijke behoudenis'. Hij en zij hebben immers dezelfde God, dezelfde Heiland, dezelfde Meester en Heer. Als het gaat om het feit dat zij een *gemeenschappelijke* Heer hebben, Jezus Christus, dan geeft Judas dat zelfs viermaal aan: in de verzen 4, 17, 21 en 25. Verder schrijft hij over '[de] enige God onze Heiland' in vers 25.

Maar die 'gemeenschappelijke behoudenis' is niet het onderwerp van deze brief geworden. Judas zag zich genoodzaakt een bijzondere vermaning te schrijven, een brief waarin hij hen aanspoorde 'te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd' (vs. 3).

Wat betekent dit woord eenmaal?

Hij vond het nodig zijn gelovige en geliefde lezers er speciaal op te wijzen dat zij moesten 'strijden' (vgl. Fil. 1:27-28), oftewel pal moesten staan voor wat zij geloofden, dus voor de waarheid van het christendom zoals die eenmaal, aan de gelovigen – hier 'heiligen' genoemd – was overgeleverd. 'Eenmaal' betekent niet 'ooit eens', maar heeft een specifiekere betekenis, namelijk 'eens voor altijd'. Degenen die dat geloof op gezag van de Heer Jezus hadden overgeleverd en onderwezen, waren 'de apostelen van onze Heer Jezus Christus', zoals Judas hen noemt in vers 17.

Dat zijn lezers geloofden was duidelijk. Daarover was Judas niet bezorgd. Het ging hem er nu speciaal om dat zij zich volledig bewust waren van *wat* zij geloofden, van de geloofs*inhoud* (zoals in o.a. 1 Tim. 3:9; 4:1, 6; 2 Tim. 4:7). Met de mededeling dat het geloof *eenmaal*, oftewel *eens voor altijd* aan de heiligen is overgeleverd, geeft Judas aan dat er geen tweede of derde keer is gevolgd of gaat volgen. Wie suggereert dat dit wel het geval is, is dus per definitie verdacht, zoals ook uit het vervolg blijkt.

Waarom kon dit onderwerp niet wachten tot een volgende brief? Zouden Judas' lezers juist niet gediend zijn geweest met een uiteenzetting over hun 'gemeenschappelijke behoudenis', over de redding die zowel hijzelf als zijn lezers gemeenschappelijk hadden? Paulus heeft voor dat onderwerp juist wel alle tijd genomen, bijvoorbeeld toen hij de brief aan de Romeinen schreef.

Een noodsituatie

Judas geeft zelf de reden waarom hij van zijn oorspronkelijke voornemen heeft afgezien. Hij keek goed om zich heen en stond met beide benen op de grond. Hij was een echte profeet, die zijn eigen tijd doorzag, maar met een blik op de toekomst. Er dreigde gevaar, en wel van heel dichtbij! Bepaalde mensen waren 'binnengeslopen' (vs. 4), d.w.z. geïnfilteerd. Binnen wat, of waarbinnen? Judas laat zien dat deze mensen zich op het christelijk erf, dus binnen de gemeente of gemeenten, bevinden. Ze zijn aanwezig bij hun liefdemalen, ze brassen in hun aanwezigheid (vs. 12).

Het zijn echter geen christenen, maar goddelozen. Zo duidt Judas hen aan. Dergelijke mensen zijn 'tot dit oordeel' tevoren opgeschreven: in het gedeelte vanaf vers 5 laat Judas zien dat God dergelijk gedrag met het oordeel bestraft. Het zijn dus mensen van wie God al lang weet dat Hij ze zal oordelen: hun vonnis staat zwart op wit! Maar tot dat moment kunnen zij nog veel schade onder de ware gelovigen aanrichten. Het is daarom voor de gelovigen van groot belang deze infiltranten te ontmaskeren en hen te weerstaan.

Nog eens het woord eenmaal

Het woord (Gr. *hapax*) komt in het Nieuwe Testament verder voor in 2 Korinthiërs 11:25 ('eenmaal ben ik gestenigd'); Filippiëzen 4:16 en 1 Thessalonicenzen 2:18 ('een- en andermaal', lett. 'eenmaal en tweemaal'); Hebréeën 6:4 ('die eens verlicht zijn geweest'); 9:7 ('eenmaal in het jaar'), 26 ('eenmaal geopenbaard'), 27 ('eenmaal te sterven'), 28 ('eenmaal geofferd'); 10:2 ('eenmaal gereinigd'); 12:26 ('nog eenmaal zal ik ... doen beven'), 27 ('dit 'nog eenmaal'); 1 Petrus 3:18 ('Want ook Christus heeft eenmaal voor [de] zonden geleden'); Jud.:5 ('eens').

Het is in de praktijk vrijwel een synoniem van het met *hapax* gevormde *efapax*, dat 'eens en voor al', 'eens voor altijd' betekent, en dat voorkomt in Romeinen 6:10 ('eens voor altijd'); 1 Korinthiërs 15:6 ('meer dan vijfhonderd broeders tegelijk'); Hebréeën 7:27 en 9:12 ('eens voor altijd'); 10:2 ('eenmaal gereinigd'). Beide woorden – *hapax* en *efapax* – geven iets eenmaligs en vaak ook iets definitiefs aan.

1) Dit artikel is een voorpublicatie uit mijn *Strijden voor het Allerheiligst Geloof. Bijbelstudies bij de Brief van Judas*, dat D.V. later dit jaar bij Uitgeverij Daniël zal verschijnen.

HET BOEK PREDIKER

DEEL 20 - EEN EN AL VLUCHTIGHEID

Ger de Koning

Pred. 9:1-6 | Eén ding overkomt allen: de dood

Na veel waarnemingen komt de Prediker met een verklaring van iets waarover hij zekerheid heeft gekregen (vers 1). De verklaring van die zekerheid begint hij met 'voorzeker'. Het is niet alleen een verstandelijke zekerheid, maar ook iets wat hij 'ter harte genomen' heeft, het is een innerlijke overtuiging. Hij verklaart aan zijn toehoorders, onder wie ook wij ons bevinden, wat hij ter harte heeft genomen, opdat zij er hun winst mee zullen doen.

Hij heeft gezien 'hoe de rechtvaardigen en de wijzen en hun werken in de hand van God zijn'. 'In de hand van God zijn' betekent dat God erover beschikt, dat Hij alles onder Zijn bestuur heeft, dat alles onder Zijn gezag en zorg staat (Job 12:10; Ps. 31:16; Spr. 21:1). Dat betreft zowel de personen als hun handelingen. Het geldt niet alleen voor onrechtvaardigen en dwazen, maar ook voor de rechtvaardigen en wijzen. Ook deze laatsten moeten zich goed bewust zijn van het feit dat ze niet hun eigen leven kunnen besturen, maar dat ze helemaal afhankelijk zijn van God.

Voor de gelovigen is het bemoedigend te weten dat zij en hun werken in de hand van God zijn (Deut. 33:3; Jes. 62:3; Joh. 10:28). Het betekent dat ze Zijn bezit zijn en dat niemand hen aan Hem kan ontroven. De werken die zij mogen doen, zijn ook in Zijn hand. Hij heeft ze van tevoren bepaald, opdat ze daarin zouden wandelen (Ef. 2:10).

David, de vader van de Prediker, heeft ook over de hand van God gesproken. Dat doet hij als hij wordt geconfronteerd met Gods onafwendbare oordeel over het volk van Israël vanwege zijn zonde van de volkstelling. Hij mag uit drie straffen kiezen en kiest ervoor te vallen in de hand van God: 'Laten wij toch in de hand van de HEERE vallen, want Zijn barmhartigheid is groot. Laat mij echter niet in de hand van mensen vallen' (2 Sam. 24:14).

Het eerste vers dat in dit boek over genieten gaat, spreekt over 'de hand van God' als de bron voor de mens om te genieten van eten, drinken en werk (Pred. 2:24). Mensen kunnen geen totale controle uitoefenen over hun omstandigheden, want ze zijn niet soeverein. Alleen God is dat. De rechtvaardigen of wijzen moeten als slaven van God Zijn heerschappij erkennen en net als David rusten in Zijn barmhartigheid, zelfs wanneer zij worden geconfronteerd met het einde van het leven 'onder de zon', dat is de dood.

Ook voor 'liefde' en 'haat' geldt dat de mens daarover geen controle heeft. Deze menselijke gevoelens zijn de twee uitersten van wat de mens aan gevoelens heeft. Hij kan

Lees aub elke keer het tekstgedeelte erbij uit de HSV vertaling.

zich voornemen om lief te hebben, maar toch kan er ineens haat naar boven komen. Of gevoelens van liefde kunnen verflauwen en na verloop van tijd veranderen in haat, al naar gelang de omstandigheden veranderen. Hij weet van tevoren niet of hij gaat liefhebben of haten.

Terwijl vers 1 zegt dat de mens *niets weet* van wat *vóór* hem ligt, is er iets in de toekomst waarvan hij *wel weet* dat het hem zal treffen. De Prediker zegt: 'Eén [en] hetzelfde overkomt allen als alle [anderen]' (vers 2). Het volgende vers maakt duidelijk dat hij daarmee de dood bedoelt.

De reeks van vijf tegenstellingen die hij vervolgens opsomt, brengt sterk tot uitdrukking dat het gaat om iets dat alle mensen zonder onderscheid raakt, ongeacht wat ze zijn en hoe ze zich gedragen: allemaal zullen ze, zonder onderscheid, een keer sterven. In de reeks worden eerst de godvrezenden genoemd en daarna de goddelozen.

- A. 'De rechtvaardige' is de mens die rekening houdt met wat God en mensen toekomst;
- B. 'de goddeloze' houdt met niemand rekening.

Deze twee zijn de hoofdgroepen waarin de mensheid kan worden ingedeeld. In de volgende tegenstellingen zien we de kenmerken van beide groepen, waaraan ze te herkennen zijn.

- 1a. 'De goede en reine' leeft in reinheid voor God, afgezonderd van de wereld met zijn begeerten;
- 1b. 'de onreine' leeft naar de verdorvenheid van zijn zondige natuur en leeft in zonde. Hier gaat het om *de aard van het leven* dat iemand leeft, de uitstraling ervan.
- 2a. 'Wie offert', erkent dat hij alleen door een offer, het offer van Christus, in verbinding met God kan staan en aanbidt Hem, hij brengt Hem geestelijke offers;
- 2b. 'wie niet offert', leeft in eigen gerechtigheid. Hier gaat het om *de grondslag van het leven*, waarop het is gebaseerd.
- 3a. 'Wie goed is', beantwoordt aan Gods doel met zijn leven;
- 3b. 'de zondaar' mist het doel dat God met zijn leven heeft. Hier gaat het om *het doel van het leven*, waarop het gericht is.
- 4a. 'Wie zweert', heeft niets te verbergen en kan verklaren dat hij onschuldig is;
- 4b. 'wie bevreesd is een eed [af te leggen]', heeft iets op zijn geweten. Hier gaat het om *de woorden*, of die betrouwbaar zijn. Dat blijkt het meest in een getuigenis,

in een verklaring die onder ede moet worden afgelegd. Het gaat hier om de formele eed voor de overheid, die God vertegenwoordigt.

Deze gelijkstelling van mensen die God vrezen met wie dat niet doen, lijkt in strijd met wat de Prediker in Prediker 8 heeft gezegd (Pred. 8:10,14). Dat is natuurlijk niet zo. Daar heeft hij gewezen op de ongelijkheid en onevenredigheid in het lot van de rechtvaardigen in vergelijking met dat van de goddelozen in het licht van hun bestaan op aarde. Nu heeft hij het oog op de dood, die voor allen even onafwendbaar is. Job heeft hetzelfde geconstateerd: *'Het is een [en hetzelfde]; daarom zeg ik: Hij brengt zowel de oprechte als de goddeloze om'* (Job 9:22).

In veel gevallen vergaat het de rechtvaardige al tijdens het leven net zoals de goddeloze en zien we dingen die voor hen beiden gelden. Ze kennen beiden moeiten en verdriet, ziekte en ouderdom. De rechtvaardige Abraham was rijk, de goddeloze Haman ook (Gen. 13:2; Esth. 5:11). De goddeloze Achab werd in de strijd gedood, de godvrezende Josia ook (1 Kon. 22:34; 2 Kon. 23:29). Er kan goed worden gesproken van een rechtvaardige (Matt. 5:16), maar dat kan ook gebeuren van een goddeloze (Luk. 6:26). In hun leven op aarde worden de rechtvaardigen niet extra begunstigd en de goddelozen niet extra gestraft.

De constatering van vers 2 dat *'allen een [en] hetzelfde overkomt'*, wordt in vers 3 herhaald. Alleen voegt de Prediker er nu aan toe dat het *'een kwaad'* is *'bij alles wat er onder de zon plaatsvindt'*. Hij noemt hier de dood 'een kwaad'. Wat hij vervolgens zegt, maakt duidelijk dat hij daarmee geen beschuldiging uitspreekt voor het bestaan van de dood. Hij verbindt er namelijk direct aan dat *'ook ... het hart van de mensenkinderen vol kwaad'* is.

Er is een directe relatie tussen het kwaad van de dood en het kwaad waarvan het hart van de mensenkinderen vol is. Het hart staat hier voor wat heel de innerlijke mens kenmerkt. Het hele leven van de mensenkinderen wordt bestuurd door en *'is vervuld van onverstand in hun hart'*. Een hart dat vol is van kwaad en vervuld is van onverstand, kan niet anders dan een leven vol van zonde tot gevolg hebben.

Het onvermijdelijke resultaat is dat de mensenkinderen *'daarna naar de doden'* gaan, want *'het loon van de zonde is de dood'* (Rom. 6:23). Deze mededeling is een abrupt einde van het vers. Dat versterkt de gedachte dat het de Prediker erom te doen is het plotselinge van de dood voor te stellen die abrupt midden in het leven van een mens zijn tol kan eisen.

De tragedie van deze constatering is dat het besef van de dood de zondaar er niet toe brengt zich te bekeren, maar om zoveel mogelijk van het leven te genieten. Hij leeft volgens het principe: *'Als er geen doden worden opgewekt, laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij'* (1 Kor. 15:32b). Iemand die alles alleen onder de zon beziet, meent dat met de dood zowel voor de rechtvaardige als voor de onrechtvaardige alles voorbij is.

De dood mag dan wel voor allen gelijk zijn, de plaats waar men na de dood de ogen opslaat, is dat niet: *'Het gebeurde nu dat de arme stierf en door de engelen werd gedragen in de schoot van Abraham. De rijke nu stierf ook en werd begraven. En toen hij in de hades zijn ogen opsloeg, terwijl hij in pijnen verkeerde, zag hij Abraham uit de verte, en Lazarus in zijn schoot'* (Luk. 16:22-23). De een gaat de vreugde van de Heer binnen, de ander wordt aan handen

en voeten gebonden en in de buitenste duisternis geworpen (Matt. 25:21, 30).

Het woord *'want'* waarmee vers 4 begint, geeft aan dat dit vers direct op het vorige aansluit. Met de dood is alle hoop op bekering vervlogen. Wie echter *'nog bij al de levenden mag behoren, heeft hoop'*. Zo iemand kan de zin en het doel van het leven nog leren kennen, wat alleen kan door belijdenis van zonden en bekering tot God.

Dit is een andere waarneming van Salomo dan in Prediker 4 (Pred. 4:2), zonder dat er van een tegenstelling sprake is. Het is een aanvulling op die waarneming. De levende wordt vergeleken met een hond, een dier dat in het Oosten zeer veracht wordt. Toch is die levende hond er beter aan toe dan de bewonderde koning van de dieren die dood is. De strekking van dit beeld is dat een mens die nog leeft, al is hij nog zo veracht en gering, er beter aan toe is dan de machtigste en aanzienlijkste mens die dood is.

Er is opgemerkt dat dit een van de beste verzen in de Bijbel is die we kunnen voorhouden aan iemand die zelfmoord overweegt. Het leven kan een vreselijke sleur zijn; relaties kunnen verzuurd zijn; er kan financiële nood zijn en God kan heel ver weg voelen. Maar zolang je ademt, kan er hoop zijn dat de zaken ten goede keren. Relaties kunnen hersteld worden, ziekte kan genezen en de werksituatie kan verbeteren. Het heeft nooit zin jezelf van het leven te beroven, en dit vers geeft daar een argument voor.

In vers 5 staat de motivering van wat in vers 4 staat, wat we zien aan het woord *'want'* waarmee het vers begint. Dat *'de levenden weten dat zij sterven zullen'*, betekent dat ze leven, want alleen levenden *'weten'* iets. Zolang mensen *weten* dat zij sterven zullen, is er nog tijd om zich te bekeren. De *'doden'* weten dit niet, zij *'weten helemaal niets'*. Voor hun leven is geen enkel loon en ook wordt niet meer aan hen gedacht. God heeft geen bemoeienis meer met hen, Hij denkt niet meer aan hen. Hij vergeet hen voor eeuwig. Wat een vreselijk lot!

Het is onzinnig deze uitspraak van de Prediker te gebruiken voor de dwaalleer van de zogenaamde 'zielenslaap', die leert dat de doden in een soort bewusteloze toestand zijn. Volgens die leer hebben mensen in het hiernamaals geen besef van gevoelens, niet van vreugde en niet van pijn. Gods Woord spreekt hierover echter duidelijke taal, zoals blijkt uit de verzen in *Lukas 16* die hierboven bij vers 3 zijn aangehaald (Luk. 16:22-23).

De doden zijn niet buiten bewustzijn. Als ze in het geloof zijn gestorven, genieten ze van Christus; als ze in ongeloof zijn gestorven, lijden ze ondraaglijke pijnen in de plaats van de pijn. Wat ze niet meer weten, is van een mogelijkheid om eeuwig leven te krijgen.

Behalve dat ze niets weten, hebben ze ook niet meer de gevoelens van liefde, haat en afgunst die hun leven op aarde kenmerkten (vers 6). Die zijn niet meer bij hen aanwezig, maar zijn *'al vergaan'*. Hun lichamen bevinden zich dood, stijf en gevoelloos in het graf, in afwachting van hun opstanding om het eeuwig oordeel te ontvangen, het enige wat ze zullen krijgen (Hebr. 10:27). De aangename tijd (2 Kor. 6:2) met de mogelijkheid zich te bekeren en eeuwig leven te krijgen, is voor hen voorgoed voorbij. *'Zij hebben geen deel meer, voor eeuwig, aan alles wat er onder de zon plaatsvindt.'*

DE HEERLIJKE PAASBOODSCHAP

DRIE BIJZONDERE DAGEN

Johan Schep

Laten wij nadenken over die drie bijzondere dagen, met het kruis en het graf van Christus, en Zijn opstanding uit de doden (1 Kor. 15:3-4). Dat is het allerbelangrijkste, zegt Paulus hier tegen ons allen als gelovigen.

- Vrijdag: de pijn.
- Zaterdag: de verwarring.
- Zondag: de vreugde van Zijn leven!

De dood en de opstanding van de Heere Jezus zijn om zo te zeggen twee zijden van dezelfde munt. Na de duisternis van drie uur lang werd het weer licht. De duisternis is voorgoed overwonnen. Licht is de stabielste factor van ons universum. Daar begon de Heere God ook mee. God is licht. Laat er licht zijn (Gen. 1:3)! Het licht overwint dan ook altijd de duisternis (Matt. 27:45; 28:1-6). Het woord 'gestorven' staat hier apart vermeld, samen met de uitdrukking 'naar de Schriften'. Dat geldt ook voor de woorden 'begraven' en 'opgewekt op de derde dag', naar de Schriften (1 Kor. 15:3-4). Die horen bij elkaar. Als een boer zaait dan kijkt hij niet naar het verleden, maar naar de toekomst.

Het kruis toont ons Jezus als het Paaslam dat geslacht werd (1 Kor. 5:7). Het was geprofeteerd dat Jezus samen met twee anderen zou worden gekruisigd (Jes. 53:12). We hebben ook het schaduwbeeld van Jozef, die de schenker en de bakker ontmoette in de gevangenis. De wrede daden in verband met het kruis waren bekendgemaakt. Zij plukten zijn baard uit (Jes. 50:6). Zijn kleding werd verdubbeld (Ps. 22:19). Zijn woorden op het kruis waren al geopenbaard in Psalm 22:2. Het was de roep: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten'. De beenderen van de twee misdadigers werden gebroken (Joh. 19:33). Maar bij de Heere Jezus gebeurde dat niet, want hij was het ware Paaslam (Ex. 12:46). Iedere gehoorzame stap en elk woord dat de Heere Jezus sprak, was tevoren bekendgemaakt.

Zijn begrafenis was ook bijzonder. Normaal werden de gekruisigden op een kar gelegd en in het Kidrondal verbrand. Maar zo ging het niet met de Heere Jezus. Jozef van Arimathea was een lid van de Joodse raad, maar hij had niet ingestemd met Zijn dood (Mark. 15:43). Hij waagde het samen met Nicodemus het lichaam van Jezus op te vragen bij Pilatus. Zij bekenden toen allebei kleur! Dit maakte hen volgens de Joodse wetten wel onrein, zodat zij de sedermaaltijd niet konden vieren. Maar het was hun allermooiste Pesach. Zij droegen samen het Lam naar het graf. Jezus was bij de rijke in Zijn dood (Jes. 53:9).

De vrome Joden zijn erachter gekomen waar Jezus begraven was (Matt. 27:64). Ze zeiden: De laatste dwaling (de boodschap van de opstanding) zou erger zijn dan de eerste

dwaling. Maar de opstanding is het hart van het evangelie, en het is nog méér dan Zijn sterven! Want wij zijn ook gered door Zijn leven (Rom. 5:10). Jezus leeft! Was het nodig dat de steen weggerold werd? Jazeker. Kunt u zich voorstellen dat die heidense zeelieden Jona later weer zagen? Er zou een twijgje voortkomen uit de afgehouden tronk (Jes. 11:1). Uit de dood spruit het nieuwe leven.

Waarom is de fysieke opstanding van de Heere Jezus zo belangrijk? Als de Heere Jezus niet fysiek is opgestaan, dan is er ook geen hoop voor ons. Er waren al veel mensen opgewekt uit de doden in het verleden, zoals de zoon van de weduwe waar Elia verbleef (1 Kon. 17:21-22). En de zoon van een weduwe in de tijd van Elisa (2 Kon. 4:32-35). Iemand die in het graf van Elisa werd gelegd (2 Kon. 13:20-21). De jongeman van Naïn, de enige zoon van een weduwe (Luk. 7:11-16). Lazarus (Joh. 11:43-45). Vele ontslapen heiligen na de opwekking van Jezus (Matt. 27:52-53). De opwekking van Dorkas door Petrus (Hand. 9:36-43).

De Heere Jezus had Zijn sterven en opstanding Zelf ook voorzegt (Matt. 12:40; Joh. 2:19-22; 10:17-18; 20:1-7). De profeten hadden het voorzegt (Ps. 16:10; Hand. 2:25-28). Mozes hoorde dat hij de tweede keer tegen de rots (d.i. Christus) moest *spreken*. Hij is maar één keer geslagen, daarna nooit meer (Ex. 17:6; Num. 20:11; 1 Kor. 10:4). Geen van de anderen is levend naar de hemel gegaan (Rom. 6:9; Hand. 1:9-11).

De opstanding van de Heere Jezus toont ons Zijn Godheid (Rom. 1:4). De opstanding veranderde bange volgelingen in vrijmoedige getuigen, die ook bereid waren om voor het evangelie te sterven. Alleen Johannes stierf door zijn ouderdom. Het is het allerbelangrijkste onderwerp (1 Kor. 15:3-4). Christus' dood, Zijn begrafenis en Zijn opstanding werden direct vastgelegd als de geloofsbelijdenis van de gemeente. De halfbroers van Christus, die voorheen niet geloofden (Mark. 3:31; 6:3; Joh. 7:5), zijn door Christus' opstanding ook tot persoonlijk geloof gekomen (Hand. 1:14; Gal. 1:18). Eens zullen alle mensen voor de levende Jezus als hun Rechter komen te staan (Hand. 17:30-31).

Wat betekent de opstanding nu voor mij persoonlijk? Jezus leeft: dat is geschiedenis. Maar Jezus leeft nu in mij: dat is de blijde boodschap van het evangelie! Dit geeft zekerheid:

1. De opstanding verzekert mij dat ik bij God aanvaard ben (Rom. 4:25). Christus is om onze overtredingen overgeleverd en Hij is opgewekt om onze rechtvaardiging.
2. De opstanding verzekert mij dat de kracht die de Heere Jezus deed opstaan uit de dood, in mij woont (Rom. 8:11). Als de Geest van Hem, Die Jezus uit de doden heeft doen opstaan, in u woont, zal Hij ook uw eigen sterfelijke lichaam levend maken door Zijn Geest, Die in u woont.
3. De opstanding verzekert mij dat al mijn zonden zijn vergeven (1 Kor. 15:20).
4. De opstanding verzekert mij dat ik in de hemel mag wonen. Ik ben de opstanding en het leven (Joh. 11:25). Wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven.
5. De opstanding van de Heere Jezus verzekert mij dat ik ook een heel nieuw lichaam zal ontvangen. Wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3:4).

6. Als gevolg van de opstanding van de Heere Jezus hebben wij nieuwe relaties (1 Thess. 4:14). Want als wij geloven dat Jezus gestorven en opgestaan is, zal God ook op dezelfde wijze hen, die in Jezus ontslapen zijn, terugbrengen met Hem.
7. Omdat Jezus gestorven is en opgestaan, moeten wij het anderen vertellen. Ga heen in de wereld en predik het Evangelie aan alle schepselen (Mark. 16:15).

De opstanding veranderde de bange discipelen in mensen vol vuur en overtuiging, want de kracht van de hemel rustte nu op hen en woonde in hen. Dat was de passie van Paulus en daarom achtte hij zijn achtergrond als vuilnis (Hand. 9:22; Fil. 3:7-10). De Heere Jezus te kennen en de kracht van Zijn opstanding, en de gemeenschap met Zijn lijden, doordat ik aan Zijn dood gelijkvormig wordt: dat behoort ook onze passie te zijn. Omdat de Heere Jezus is opgestaan, weten wij dat de profetieën die nog moeten worden vervuld in de volheid van de tijd ook zullen plaatsvinden. Jezus leeft en wij met Hem! Gezegende Pasen.

1. Daar juicht een toon, daar klinkt een stem,
die galmt door heel Jeruzalem.
Een heerlijk morgenlicht breekt aan:
de Zoon van God is opgestaan.
2. Geen graf hield Davids Zoon omkneld.
Hij overwon, Die sterke Held.
Hij steeg uit 't graf door eigen kracht,
want Hij is God, bekleed met macht.
3. Nu jaagt de dood geen angst meer aan,
want alles, alles is voldaan.
Wie in 't geloof op Jezus ziet,
die vreest voor dood en helle niet.
4. Want nu de Heer is opgestaan,
nu vangt het nieuwe leven aan,
een leven door Zijn dood bereid,
een leven in Zijn heerlijkheid.

Lied 229 Bundel Geestelijke leidersen

BESTUDEER DE SCHRIFTEN

Vragen

1. Wie was de eerste herder?
2. Welke profeet sprak over een herder die uit de muil van een leeuw twee pootjes redde of een stuk van het oor?
3. Welke brief noemt de Heer Jezus Christus 'de grote Herder van de schapen'?

Antwoorden

1. Abel (Gen. 4:2).
2. Amos (Am. 3:12).
3. Hebreëen (Hebr. 13:20).